

JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUTAXSISLARINI AMALIY JISMONIY TARBIYOTI JARAYONINI TAKIMLAYISH

Eshimov Temur Alijonovich
Farg‘ona davlat universiteti
“Sport o‘yinlari” kafedrasini o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Maqolada islom madaniyati fanlari talabalarining kasbiy va amaliy jismoniy tayyorgarligi darajasini oshirishda talabalar tomonidan o‘qish yillari davomida voleybol bo‘yicha sport mashqlarini tizimli ravishda bajarishning ahamiyati yuzasidan olib borilgan ilmiy tadqiqot natijalari keltirilgan.

Kalit so‘zlar: texnologiya, anketa, o‘quv dasturi, vosita, mashqlar, amaliy jismoniy tarbiya, sport fani, kasbiy faoliyat.

Pedagogika fanidagi ilg‘or o‘zgarishlarni hisobga olgan holda, umumta‘lim muassasalari pedagogik jamoasi nazariyasi va amaliyotiga innovatsion texnologiyalarning joriy etilishi munosabati bilan jismoniy tarbiya o‘qituvchisining kasb mahoratini g‘oyaviy-axloqiy kabi qismlarga ajratish mumkin. , fikr almashish, kuchli iroda, intellektual va harakat sifatlari. Albatta, jismoniy tarbiya va sport sohasining bo‘lajak mutaxassislari hisoblangan Jismoniy tarbiya fakulteti talabalari uchun amaliy jismoniy tayyorgarlik asosiy o‘rinni egallaydi.

Jismoniy tarbiya o‘quvchilarining kasbiy va amaliy jismoniy tayyorgarligi darajasini aniqlash maqsadida so‘rov o‘tkazildi. Anketalarga quyidagi savollar kiritildi va javoblar olindi:

Sotsiologik tadqiqot jarayonida Jismoniy tarbiya fakultetining 104 nafar talabasi tahlilda ishtirok etdi, ular to‘rtta ta‘lim darajasi bo‘yicha teng taqsimlandi (1-jadval).

So‘rov natijasida Jismoniy tarbiya fakulteti talabalarining amaliy jismoniy tayyorgarligi jarayonini talaba yoshlar harakatini tayyorlashning mavjud tizimida jismoniy tarbiyaning amaliy yo‘nalishini oshirish orqali takomillashtirish mumkinligi aniqlandi. Bunda voleybol mashg‘ulotlari bilan jismoniy tayyorgarlikka e‘tibor berish kerak.

1-jadval

Anketa so‘rovida qatnashgan professor-o‘qituvchilar tarkibi va test o‘quvchilari

Ko‘rib chiqilayotgan guruhlar				
1-bosqich	2-bosqich	3-bosqich	4-qadam	Professor va o‘qituvchilar
29	25	25	25	32

Bu yo'nalishda sport fanlari bo'yicha kadrlar tayyorlash muhimligini o'qituvchilarning 81,3 foizi, o'quvchilarning 84,7 foizi e'tirof etdi.

Fakultetda o'quv jarayonini amalga oshiruvchi mutaxassis o'qituvchilarning so'rovi materiallari jismoniy tarbiyaning an'anaviy vositalariga munosabatini bildiradi (2-jadval).

jadval 2

O'quv dasturida sportning ahamiyati haqida o'qituvchilarning sotsiologik so'rovi natijalari

O'qitiladigan amaliy fanlarning turlari	Foiz stavkalari %
Sport o'yinlari va o'qitish usullari	30.5
Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi.	23.4
Gimnastika va uni o'rgatish usullari.	21.3
Suzish va o'qitish usullari	16.7
Sport mahoratini oshirish	4.8
Jang va mashg'ulotlar usullari	3.3
General	100

Sotsiologik tadqiqot natijalari quyidagilarni aniqlash imkonini berdi:

1. Professor-o'qituvchilarning fikricha, jismoniy tarbiya ixtisosligi bo'yicha talabalarning amaliy jismoniy tayyorgarligi ta'lim muassasalari tizimida kelajakdagi kasbiy faoliyatga tayyorgarlik bosqichida dolzarb ahamiyatga ega bo'lib, 94,8% o'qituvchilar maxsus soatlar ajratish zarurligini ta'kidladilar. ushbu bo'limga ajratiladi. o'tdi va 5,2% javob berishga qiynaldi.

2. Respondentlarning aksariyati o'quv jarayoniga mashg'ulotlar bosqichiga, shuningdek professor-o'qituvchilarning jismoniy faolligiga qarab amaliy jismoniy tayyorgarlik elementlarini, shuningdek, davlat o'quv dasturida nazarda tutilgan sport fanlari bo'yicha majburiy amaliy mashg'ulotlarni kiritdi. . nazorat qilish sharti bilan joriy qilish kerak, deb hisoblaydilar.

3. Suhbatda qatnashgan barcha professor-o'qituvchilar fakultetda tahsil olayotgan talabalarni sportning voleybol turi orqali kasbiy va amaliy jismoniy tarbiyalash dasturining samaradorligini ko'rsatdi.

Respondentlar o'quv dasturiga kiritilgan sport fanlari bo'yicha ayrim jismoniy mashqlarning ahamiyati bo'yicha o'tkazilgan so'rov natijalari tahlili shuni ko'rsatdiki, barcha jismoniy sifatlarni rivojlantirishni nazarda tutuvchi "Sport va motorli o'yinlarni o'rgatish metodikasi" fanining joriy etilishi eng muhim hisoblanadi. samarali. (30,5%), undan keyin tezlik-kuch sifatlarini rivojlantirish uchun "Yengil atletika va uni o'qitish metodikasi" mashqlari (23,4%), "Gimnastika va uni o'qitish metodikasi" (21,3%), "Suzish va uni o'qitish metodikasi"

(16,7%).), “Sport mahoratini rivojlantirish” fani (4,8%), kros, chidamlilikni rivojlantirishga yo‘naltirilgan (6,8%), “Kurash va uning fanidan “O‘qitish metodikasi” (3,3%) ma’qul bo‘lardi. .

Shu kabi savollar Jismoniy tarbiya fakultetida tahsil olayotgan talabalarga ham berildi, natijalar 3-jadvalda keltirilgan.

O‘quvchilar o‘rtasida o‘tkazilgan so‘rov natijalariga ko‘ra, ularning 28,3 foizi voleybolni afzal ko‘rgani ma’lum bo‘ldi. Buning samarasida “Yoshlik” universitetining voleybol jamoasi Superliga va O‘zbekiston kubogi musobaqalarida ishtirok etib kelayotganligi sababli universitet sport-sog‘lomlashtirish majmuasining voleybol zalida ko‘plab rasmiy voleybol musobaqalari o‘tkazilayotgani va bu musobaqalarni talabalar tomosha qilayotganini ko‘rsatish mumkin. Respondentlarning 20,6 foizi o‘quvchilarning kasbiy faoliyati uchun yengil atletika, kasbiy tayyorgarlikda muvofiqlashtirish ko‘nikmalarini rivojlantirish uchun sport o‘yinlari muhim deb hisoblaydi: futbol (18,5 foiz), basketbol (3,2 foiz), qo‘l to‘pi (3,1 foiz), respondentlar stol tennisini afzal ko‘rishgan. va gimnastika (12,7). %).

Kurashga qiziqish pasaydi (3,1%), talabalar suzishni afzal ko‘rdilar (9,2%). Bu, bizningcha, o‘quvchilarning kelajakdagi kasbiy faoliyati o‘tadigan joyda kurash zallarining yo‘qligi bilan bog‘liq.

Anketalar tahlili shuni ko‘rsatdiki, Farg‘ona shahridagi universitetda “Yoshlik” voleybol jamoasi tashkil etilishi natijasida universitet sport-sog‘lomlashtirish majmuasining voleybol zalida voleybol bo‘yicha O‘zbekiston chempionati va kubogi musobaqalari o‘tkazildi. qiyin. manfaatlariga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi.

3-jadval

Turli yo‘nalishlarda tahsil olayotgan talabalar o‘rtasida o‘quv dasturida sportning ahamiyati to‘g‘risida sotsiologik so‘rov natijalari (n=104)

Sport turlari	Foiz stavkalari %
Voleybol	28,3 (29 kishi)
yengil atletika	20,6 (21 kishi)
Futbol	18,5 (19 kishi)
Gimnastika	12,7 (13 kishi)
Suzish	9,2 (10 kishi)
Basketbol	3,2 (4 kishi)
Gandbol	3,1 (3 kishi)
Kurash	3,1 (3 kishi)
Stol tennis	1,3 (2 kishi)

Jismoniy tarbiya fanini o'rganayotgan **respondentlar** universitetdagi ta'lim shakliga o'z munosabatini bildirdilar. Ularning fikricha, voleybol bo'yicha nazariy, uslubiy va amaliy mashg'ulotlar o'tkazish zarur. So'ralgan talabalarning aksariyati sport bo'limi o'qituvchisining umumiy rahbarligida individual reja bo'yicha o'tkaziladigan voleybol mashg'ulotlarini afzal ko'radi ($x = 7,92 \pm 1,93$; $V = 19,1\%$).

Chunki 4 yillik o'qish davomida talabalar faqat 2 semestr voleybol bilan shug'ullanishadi. O'quvchilarning aksariyati jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini voleyboldan ko'ra afzal ko'rishlari isbotlangan ($x=8,05\pm 2,16$; $V=23,41\%$).

Talabaning 4 yildan ortiq o'qigan voleybol mashqlarini tizimli bajarishi uning amaliy jismoniy tayyorgarligini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Deyarli barcha umumta'lim maktablarida voleybol maydonlari mavjudligini inobatga oladigan bo'lsak, voleybol o'quvchilarning jismoniy tarbiya va sport yo'nalishidagi kelgusi faoliyatida muhim o'rin tutadi. Voleybol mashhurligi bo'yicha futboldan keyin ikkinchi o'rinda turadi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, Jismoniy tarbiya fakulteti talabalarining jismoniy tarbiyaga qiziqishi juda yuqori. Talabalar orasida muntazam ravishda mustaqil o'qiydiganlar ham bor, lekin ular ozchilikni tashkil qiladi. Shu bois sport klubi tomonidan fakultetning doimiy talabalarining sport bilimlarini oshirish, amaliy jismoniy tayyorgarlik bo'yicha ishlar ko'lamini kengaytirish, talabalarni voleybol bo'yicha an'anaviy musobaqalarga muntazam jalb etish va ularning hisobotlarini yuritish, sport baholarini berish choralari ko'rishi zarur. qabul qilinishi kerak.

O'quvchilarning shaxs sifatida shakllanishi va ularning kelajakdagi kasbiy faoliyati uchun zarur bo'lgan amaliy jismoniy tayyorgarligi uchun voleybol bilan muntazam shug'ullanish muhim ahamiyatga ega. Binobarin, jismoniy tarbiya va sport sohasi mutaxassislarini tayyorlash jarayonida voleybol bo'yicha mashg'ulotlar va musobaqalarning turli shakllarini muntazam ravishda amalga oshirishga erishish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Rozmatovich , U.S. va Temur , E. (2022). FUTBOLCHILAR UCHUN TEZKOR HUJUM VA HIMOYA TAKTIKALARI. XALQARO JURNALI TADQIQAT, IT, MUHENDISLIK VA IJTIMOY FANLAR ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876 , 16 (10), 165-171.
2. Rozmatovich , U.S. va Temur , E. (2022). FUTBOLCHILAR UCHUN TEZKOR HUJUM VA HIMOYA TAKTIKALARI. TIJORAT, IT, MUHENDISLIK VA IJTIMOY FANLARDAGI TADQIQOTLAR XALQARO JURNALI ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876 , 16 (10), 165-171.

3. Temur , E. (2022). MAMLAKATIMIZ ZHISMONI TARBIYA TIZIMIDAGI SPORTS VA OMMAVIY SOGOLOMLASHTIRISH SPORTS MASHGULOTLARI MONITORINGS. Spektr innovatsiyalar, islohotlar va rivojlanish jurnali , 8 , 158-169.
4. Tursinovich K.A., Mirzaaxmadovna M.F., Alidjonovich E.T. (2022). “Jismoniy tarbiya va sport sohasida talabalarni oliy o‘quv yurtiga qadar tayyorlashning dolzarb masalalari. Texas fanlararo tadqiqotlar jurnali , 7 , 253-255.
5. Temur , E. (2021). YOSH O‘YINCHILARDA KUCH VA CHQQIQLIKNI O‘YISHLATISH.
6. Eshimov , T.A. (2023). JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUTAXSISLARINI AMALIY JISMONIY TARBIYO‘TI JARAYONINI TAKIMLAYISH. Umumjahon fanlari bo‘yicha ta’lim tadqiqotlari , 2 (13), 536–542.
7. Eshimov T.A., Axmadalievna M.I. (2023). VOLEYBOLLAR BILAN SHUG‘ULLANOVCHI QIZLARNI UMUMIY ZHISMONIY TAYORLASHNING DOLZARB MASALALARI. UZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATIONALAR VA ILMIY TADKIKOTLAR JURNALS , 2 (19), 1034-1039.
8. Yaxbarovich A.S., Alyonovich E.T. O‘RTA MAXSUS TA’LIM MUASSASALARI O‘QUVCHILARINING JISMONIY RIVOJLANISH KO‘RSATCHILARINING TAHLILI.
9. Bahodirovna , H. B. (2022). Farg‘ona shahar misolida maktab jismoniy tarbiya o‘qituvchilari amaliyotida badiiy gimnastikadan foydalanish . Xalqaro ta’lim jurnali , 2 (05), 1-4.
10. Bahodirovna K.B., Qayumovna R.M. (2022). BADDIY GIMNASTIKA DARSLARIDA O‘QUVCHILARNING MOTOR MADANIYATINI SHAKLLANTIRISH. SAVDO, IT, MUHENDISLIK VA IJTIMOY FANLARDA XALQARO TADQIQOT JURNALI ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876 , 16 (10), 118-124.
11. Islomho I. va Madaminovich D.E. (2023). 10-12 yosh sportchilarda tezkorlik sifatlarini tarbiyalash Nazariy va Amaliy uslublari . Iyodkor o‘quvchi , 3 (31), 33-38.
12. Rozmatovich , AQSh va Elior , D. (2022). Futbolchilarga hujum taktikasini o‘rgatish. XALQARO TADQIQAT, IT, MUHENDISLIK VA IJTIMOY FANLAR JURNALI ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876 , 16 (10), 125-132.
13. Madaminovich , D.E. (2023). INNOVATION TALIM VOSITASIDA BILISH JARAYONLARINI FAOLLASHTIRISH. IDDKOR O‘KITUCHI , 3 (30), 163-167.
14. Siddiqov , F. Z. (2023). 12-14 YOSHLI BASKETBOLCHILARDA SAKRASHNI RIVOYLANISH USULLARINING SAMARALIGI. Ta’lim faoliyatida innovatsion rivojlanish , 2 (1), 144-147.

15. Siddiqov , F. Z. (2023). JISMONIY FAOLLIKNI OSHIRISH ASOSIDA BOSHLANGICH MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARNING JISMONIY SOYORLIGINI OSHIRISH. Qishloq xo‘jaligi va bog‘dorchilik jurnali , 3 (4), 5-7.
16. Qayumovna , R. M. (2021). Talabalarning jismoniy tayyorgarligi holatiga gipodinamiya omillarining ta‘sirini o‘rganish va monitoring qilish. Ta‘lim ixtirolari va amaliyoti jurnali , 3 , 40-43.
17. Ozoda Ergasheva, [12.07.2023 09:11] Ergasheva O.A. (2022). 11-12 YOSHLI O‘QUVCHILARNING TEZKORLIK SIFATINI YENGIL ATHLETICS MASHKLARI YORDAMIDA TAKOMILLASTIRISH. IDODKOR O‘KITUCHI, 2(24), 150-153.
18. Salimov , G. M., Xolliev , A. E., Norboeva , U. T., Ergasheva O. A. (2015). Tashkilot usullari o‘rganish orqali yoqilgan o‘zi aslida harakatlanuvchi o‘yinlar . Yosh olim , (11), 1484-1486.
19. Ergasheva , O. A. K. (2022). JISMONIY TARBIYA FANINING O‘KIM FAN SIFATI. Herald Fan va ta‘lim , (10-2 (130)), 58-61.
20. Hamroev A.R., Ergasheva O.A. (2023). BOSHLANGICH SINIF O‘QUVCHILARINING Jismoniy RIVOJLANISHI VA Jismoniy tayyorgarligi DARAJASIGA O‘YIN-HARAKATNING TA‘SIRI.
21. PSIXOLOGIYA VA PEDAGOGIKA FANLARARASI FANLAR SIFATIDA SHAKLLANISHI, 2(18), 67-71.
22. Ozoda Ergasheva , [12.07.2023 09:11] Hamroev A.R., Ergasheva O.A. (2023). BOSHLANGICH SINIF O‘KVCHILARINING JISMONI RIVOJLANISHI VA JISMONI TAYYORGARLIK DARAJASIGA HARAKATLI OINLARNING TASIR. IJODKOR O‘QITUCHI, 3(29), 291-297.
23. Ozoda Ergasheva , [12.07.2023 09:11] qizi Ergasheva , O.A. (2023). OLIY TALIM MUASSASSI TALABALARI BILAN O ‘TKAZILADIGAN ENGIL ATHLETICS BO ‘YICHA TO ‘GARAK MASHG‘ ULOLARINING MAZMUNI. Umumjahon fanlari bo‘yicha ta‘lim tadqiqotlari, 2(14), 155–158.
24. Ozoda Ergasheva , [12.07.2023 09:11] Ergasheva O.A. (2021). Kichik maktab o‘quvchilari harakatlarining psixologik xususiyatlari. ISJ Nazariy va amaliy fanlar, 11(103), 956-959.
25. Tursinovich K.A., Zoyrovich S.F., Tavakkalovich A.D. (2021). Harbiy fakultet talabalarining kasbiy va amaliy jismoniy tayyorgarligini oshirishdagi yangiliklar. Jian ijtimoiy va gumanitar fanlar jurnali , 2 , 31-34.
26. Tursinovich X.A., Ibroximovich A.E., Tavakkalovich A.D. (2022). Harbiy ta‘lim fakultetlarining I-IV bosqich talabalari jismoniy holati ko‘rsatkichlarining o‘zaro bog‘liqligi xususiyatlari. Texas fanlararo tadqiqotlar jurnali , 7 , 58-61.